

Záznam z 9. zasadnutia Monitorovacieho výboru pre Operačný program Životné prostredie

14. júna 2012, od 13:00 hod.,

zasadacia miestnosť Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, Mlynská Dolina 1,
Bratislava

Predseda Monitorovacieho výboru (ďalej len „MV“) pre Operačný program Životné prostredie (ďalej len „OP ŽP“) Ing. Peter Žiga, PhD., minister životného prostredia Slovenskej republiky, otvoril 9. zasadnutie MV pre OP ŽP a privítal všetkých zúčastnených členov MV pre OP ŽP, osobitne zástupcov Európskej komisie (ďalej len „EK“), menovite za Directorate General for Regional Policy p. Colina Walkera a p. Andreu Hlavatú.

Následne predseda na základe požiadania p. Walkera odovzdal slovo p. Walkerovi. Ten uviedol, že EK pozorne sleduje implementáciu OP ŽP. Veľa projektov už bolo schválených a zazmluvnených, avšak pri samotnej implementácii týchto projektov dochádza k problémom, napr. aj pri realizácii ich výdavkov. Pre EK je dôležité zistiť, čo je príčinou problémov pri implementácii, či ide napr. o nedostatok finančných prostriedkov alebo problémy pri verejnom obstarávaní. EK bola informovaná o opatreniach, ktoré riadiaci orgán (ďalej len „RO“) vykonal. Zároveň dúfa, že ide o problémy z minulosti, ktoré sa nebudú opakovať. Zistené problémy sa týkali oprávnených výdavkov a ich efektívnosti. EK sa v budúcnosti bude viac venovať otázke oprávnenosti výdavkov, a preto je potrebné už dnes sa zaoberať verejným obstarávaním ako prostriedkom na zabezpečenie efektívnosti vynaložených prostriedkov. Vo vzťahu k budúcnemu programovému obdobiu 2014 – 2020 p. Walker oznámil, že EK začala rokovať s členskými štátmi už tento rok. EK by preto v blízkej budúcnosti privítala informácie RO ohľadne budúceho programového obdobia. Odporúča aj zapojenie JASPERS do tejto prípravy. P. Walker poďakoval za podklady, ktoré RO doručil na EK. Tieto dokumenty, ako aj výročnú správu označil za dokumenty dobrej kvality. V budúcnosti by však EK privítala ich predloženie v anglickom jazyku. Upozornil, že na EK nebol zaslaný záznam z 8. rokovania MV pre OP ŽP a do budúcnosti neformálne požiadal o zasielanie záznamov z per rollam hlasovaní napriek tomu, že EK nie je členom MV.

Predseda následne informoval o zmenách v zozname členov monitorovacieho výboru. Od posledného zasadnutia monitorovacieho výboru dňa 28. júna 2011 došlo k nasledovným zmenám:

- a) za Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky bol vymenovaný pán Martin Húska, vymenovaný na zastupovanie generálneho riaditeľa sekcie environmentálnych programov a projektov a pani Miroslava Hrušková, vymenovaná na zastupovanie odboru riadenia programov;
- b) za Úrad vlády Slovenskej republiky, Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity bola vymenovaná pani Zuzana Justhová;
- c) za Úrad vlády Slovenskej republiky bol vymenovaný pán Ladislav Šimko;

- d) za Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bola vymenovaná pani Dagmar Litterová;
- e) za Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky bola vymenovaná pani Eva Švecová a pán Juraj Gmitterko;
- f) za Asociáciu vodárenských spoločností bol vymenovaný pán Jozef Tarič;
- g) za Nitriansky samosprávny kraj bol vymenovaný pán Kamil Slíž;
- h) za Košický samosprávny kraj bol vymenovaný pán Oliver Kovács.

Následne predseda overil uznášanú schopnosť MV. Prítomných bolo 21 členov z celkového počtu 30 členov, t.j. aspoň dve tretiny všetkých jeho členov. Pre prijatie rozhodnutia preto bolo potrebných 11 hlasov.

Predseda požiadal prítomných členov MV o schválenie programu 9. zasadnutia. Informoval, že členovia boli dňa 08.06.2012 e-mailom oboznámení aj o doplnení programu na základe návrhu p. Havlíčka:

- požadovaná „Informácia o prešetrovaní nezrovnalostí súvisiacich s technickou pomocou/komunikáciou v rámci OP ŽP“ bola zaradená do bodu 8. Informácia o pokroku pri realizácii Komunikačného plánu OP ŽP na programové obdobie 2007 – 2013 za rok 2011;
- požadovaná „Informácia o dôvodoch pozastavenia platieb na OP ŽP a riešeniach“ bola zaradená do bodu Rôzne, pričom Riadiaci orgán pre OP ŽP očakáva aj aktuálne informácie zo strany EK;
- do bodu Rôzne bola zaradená aj „Informácia o príprave na programové obdobie 2014 – 2020“.

Následne predseda oboznámil členov MV so skutočnosťou, že nedošlo podpísaniu záznamu z 8. zasadnutia a odovzdal slovo p. Húskovi, vymenovanému na zastupovanie generálneho riaditeľa sekcie environmentálnych programov a projektov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“), ktorý uviedol, že v súlade s priebehom 8. zasadnutia MV, výbor v uznesení z tohto zasadnutia okrem iného:

- odporúčal, aby sa iniciovalo prehodnotenie zoznamu aglomerácií;
- uložil predsedovi MV, aby do 30.09.2011 predložil členom MV písomnú správu o udržateľnosti projektov prioritnej osi 1 a aby prerokovanie tejto správy zaradil na 9. zasadnutie MV;
- uložil predsedovi MV zorganizovať do 30.09.2011 pracovné stretnutie k problematike udržateľnosti projektov s účasťou zástupcov MŽP SR, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Ministerstva financií Slovenskej republiky, Asociácie vodárenských spoločností, Únie miest Slovenska, Združenia miest a obcí Slovenska a riadiaceho orgánu pre Operačný program Životné prostredie (prípadne zástupcov z členov MV).

Predošlý minister životného prostredia, vykonávajúci funkciu predsedu MV v čase konania jeho 8. zasadnutia, sa zasadnutia osobne nezúčastnil a pri predložení záznamu na podpis sa s predmetnými úlohami nestotožnil z dôvodu, že tieto presahovali MV definovanú v čl. 2 štatútu, a teda aj vzhľadom na ich charakter priamo zaväzovali ministra životného prostredia ako štatutárneho predstaviteľa MŽP SR a zasahovali do pôsobnosti MŽP SR ako takého, nielen do pôsobnosti riadiaceho orgánu pre OP ŽP.

Nakoľko v zmysle čl. 7 ods. 3 rokovacieho poriadku predseda výboru svojim podpisom schvaľuje záznam, záznam z 8. zasadnutia v dôsledku absencie podpisu predsedu trpí formálno-právnym nedostatkom, pre ktorý ho nebolo možné distribuovať členom MV a zverejniť.

Zároveň je však potrebné konštatovať, že absencia podpisu nespôsobuje neplatnosť záverov 8. zasadnutia, nakoľko MV je kolektívnym orgánom, ktorého rozhodnutia sa prijímajú súhlasným stanoviskom nadpolovičnej väčšiny prítomných členov.

Vzhľadom na uvedené je v záujme riešenia vzniknutej situácie potrebné zrušenie troch predmetných úloh presahujúcich pôsobnosť MV. Pred hlasovaním o návrhu na zrušenie uvedených úloh, ktorého dôvodom je ich charakter zaväzujúci ministra životného prostredia ako štatutárny orgán MŽP SR, p. Húska prítomných členov MV ubezpečil, že MŽP SR sa riešením problematiky, ktorá je premetom uvedených úloh, zaoberalo.

V rámci odpočtu úloh C.1. a C.2. Uznesenia MV pre OP ŽP č. 8 p. Húska uviedol:

K bodu C.1.: MV pre OP ŽP odporúča, aby sa iniciovalo prehodnotenie zoznamu aglomerácií - na základe rokovania zástupcov sekcie vôd MŽP SR so zástupcami Európskej komisie (DG ENVIRO) zo dňa 31.1.2007 v Bruseli, bolo Európskou komisiou odporúčené revidovať vymedzenie pôvodne stanovených aglomerácií v SR zverejnených v koncepčnom dokumente MŽP SR „Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenska“, ktorý vzala na vedomie vláda SR uznesením č. 119 z 15.2.2006 - a to podľa usmernení EK a finálnej verzie materiálu vysvetľujúceho chápanie kľúčových pojmov smernice ("Terms and Definitions of the Urban Waste Water Treatment Directive 91/271/EEC" zo dňa 16.1.2007). Na základe týchto skutočností boli prehodnotené všetky aglomerácie v SR. Bol vytvorený záväzný zoznam aglomerácií, ktoré sú a budú predmetom posudzovania plnenia záväzkov SR v tejto oblasti zo strany Európskej komisie v rámci jednotlivých prechodných období (k 31.12. roku 2008, 2010, 2012 a 2015). Tento záväzný zoznam aglomerácií pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd bol po odsúhlasení Európskou komisiou zverejnený (na web sídla SAŽP) v mesiaci apríl roku 2007. Proces budovania verejných vodovodov, verejných kanalizácií vrátane čistiarní komunálnych odpadových vôd v SR je úzko koordinovaný a sledovaný Európskou komisiou s cieľom prednostne zabezpečiť záväzky vyplývajúce z prístupovej zmluvy k EÚ, t. j. aglomerácie nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov. Vzhľadom na rozsah povinností v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd vyplývajúcich zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ je nutné rešpektovať priority odsúhlasené s Európskou komisiou v tejto oblasti. Európska komisia pripúšťa zmenu zoznamu aglomerácií na plnenie záväzkov len v prípadoch, ak došlo v aglomerácii k rozhodujúcim zmenám, ktoré priamo vplyvajú na plnenie záväzkov SR. Uvedené posúdenie zmien ponecháva na členskom štáte. SR vykonáva aktualizáciu veľkosti aglomerácií z pohľadu veľkostnej kategórie každé dva roky podľa ustanovení smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v rámci reportovacích povinností, pričom posuny, ktoré nastali boli vyhodnotené ako nie rozhodujúce, vyžadujúce si zmenu zoznamu aglomerácií na plnenie záväzkov. Obdobné mierne veľkostné posuny sú totiž zaznamenávané medziročne (raz smerom hore, inokedy nadol) a preto nie sú dôvodom na zmenu zoznamu aglomerácií. EK dvakrát zorganizovala workshop na Slovensku k otázkam implementácie citovanej smernice o komunálnych odpadových vodách; raz v roku 2007 (po uvedenom prehodnotení aglomerácií) a naposledy v roku 2011 (aj k smernici o pitných vodách), kde EK nevzniesla žiadne pripomienky k postupu realizácie jednotlivých povinností a opatrení vyplývajúcich z citovanej Zmluvy a smernice v rámci vymedzených aglomerácií nad 2 000 EO. Aglomerácie, ktoré vo svojom rozvoji presiahli veľkostnú kategóriu nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov, a ktoré nie sú uvedené v EK schválenom zozname aglomerácií v Národnom programe SR pre vykonanie smernice rady 91/271/EHS mali, resp. majú tiež vytvorené podmienky na financovanie potrebnej výstavby

resp. intenzifikácie ČOV, napr. mali možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky v rámci Švajčiarskeho finančného mechanizmu, Environmentálneho fondu a pod.

K bodu C.2.: Ukladá predsedovi monitorovacieho výboru, aby do 30.09.2011 predložil členom monitorovacieho výboru písomnú správu o udržateľnosti projektov prioritnej osi 1, a aby prerokovanie tejto správy zaradil na 9. zasadnutie monitorovacieho výboru, p. Húska uviedol, že problematika udržateľnosti projektov v súvislosti s uplatňovanou regulačnou politikou a cenovou reguláciou v oblasti verejných vodovodov a verejných kanalizácií bola prejednávaná na 8. zasadnutí MV pre OP ŽP ako bod 12, ktorý bol zaradený do programu na základe požiadavky zástupcov Asociácie vodárenských spoločností s cieľom zabezpečiť udržateľnosť projektov dôsledným napĺňaním čl. 9 Rámцovej smernice o vode (ďalej len „RSV“). Najvýznamnejšie zmeny v rámci novej Regulačnej politiky na nastávajúce regulačné obdobie 2012 – 2016 boli:

v časti 4.5. „Návrh koncepcie rozsahu cenovej regulácie a návrh spôsobu vykonania cenovej regulácie vo vodnom hospodárstve“ je vo východiskách navrhnuté:

- sledovať vývoj nákladov na regulované činnosti s cieľom zohľadnenia možnosti tvorby zdrojov na obnovu existujúcej vodohospodárskej infraštruktúry
- podporovať investičný rozvoj najmä v oblasti verejných kanalizácií vytváraním primeraných možností na tvorbu vlastných finančných zdrojov určených na plnenie záväzkov, ktoré sa Slovenská republika pri vstupe do Európskej únie zaviazala splniť do roku 2015 s cieľom zabezpečiť finančnú udržateľnosť jednotlivých realizovaných projektov

v časti 4.5.3“ Návrh spôsobu vykonania cenovej regulácie“:

- Východiskom bude cena, ktorá zohľadní nové nastavenie ekonomických parametrov. To znamená, že budú uplatňované odpisy na princípe ročných odpisov z majetku obstaraného z vlastných zdrojov najviac do výšky ročných daňových odpisov vrátane časti odpisov z majetku obstaraného z prostriedkov Európskej únie, zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu obce alebo bezodplatným prevodom rozloženým na dlhšie časové obdobie.
- Základom pre určenie primeraného zisku bude regulačná báza aktív a miera ich výnosnosti. Regulačnou bázou aktív bude hodnota aktív slúžiacich na zabezpečenie regulovanej činnosti a určí sa na základe ich účtovnej hodnoty.

Uvedené východiská regulačnej politiky pre nastávajúce regulačné obdobie 2012 – 2016 boli podrobnejšie rozpracované vo vyhláške Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 217/2011 Z. z. ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvedenia a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou, ktorá nadobudla účinnosť dňa 15.07.2011. V druhej polovici roka 2011 bol vypracovaný materiál „Dopady vyhlášky ÚRSO č. 217/2011 Z. z. na finančnú udržateľnosť a výšku medzery vo financovaní pre predkladané veľké projekty v oblasti zásobovania pitnou vodou a odvádzania a čistenia odpadových vôd“ spracovaný expertmi iniciatívy JASPERS a spracovateľmi finančno-ekonomických analýz veľkých projektov. Počas jednotlivých fáz revízie finančno-ekonomických analýz siedmich veľkých projektov bola zabezpečená účasť zástupcov dotknutých vodárenských spoločností vrátane zapracovania ich požiadaviek do výsledného modelu resp. materiálu.

Záveru vypracovaného modelu:

- aplikovaním vyhlášky č. 217/2011 - splnenie požiadavky článku 9 (1) RSV, zabezpečenie udržateľnosti vodohospodárskeho sektora;
- aplikovanie maximálnej výšky odpisov (2%) v zmysle vyhlášky č. 217/2011 by malo viesť k zmene vo výške finančnej medzery do 10 % oproti predpokladanej výške v rámci predložených žiadostí o potvrdenie pomoci, čo bol interval akceptovaný pre ponechanie

pôvodne spracovanej finančnej analýzy ako podkladu pre pridelenie nenávratného finančného príspevku.

O pokroku v oblasti zabezpečenia udržateľnosti veľkých projektov v oblasti odpadového hospodárstva svedčí aj skutočnosť, že dňa 16.2.2012 bol Európskou komisiou schválený veľký projekt Skupinová kanalizácia Ružomberok a ČOV Liptovská Teplá, Liptovské Sliače. Obavy z ohrozenia udržateľnosti projektov do budúcnosti (ktoré boli prezentované napr. zo strany Asociácie vodárenských spoločností) nie sú zatiaľ preukázané, keďže v konečnom dôsledku situácia v oblasti udržateľnosti odvetvia vodného hospodárstva bude závisieť od mnohých faktorov, ako napr. od:

- toho, ako sa v praxi prejaví zavedená nová regulačná politika na roky 2012 - 2016,
- ďalšieho vývoja cien za odvedenie a čistenie komunálnych odpadových vôd,
- vplyvu externých socio-ekonomických faktorov (hospodárskej a finančnej krízy a pod.)

Po prezentácii p. Húsku nasledovala pripomienka p. Krakovskej. Podľa jej názoru aglomerácie nie sú určené dobre, čo pociťujú mestá a obce. Obce nad 2000 obyvateľov majú byť zásobované pitnou vodou, majú mať čističky odpadových vôd a kanalizáciu. Aglomerácie však nepokrývajú všetky obce. Uvedomuje si, že nejde o chybu tejto vlády, avšak pri určovaní aglomerácií obce a metá prišli o finančné prostriedky, keďže mali pripravené projektové dokumentácie, ale sa nemohli uchádzať o finančné prostriedky. Do budúcnosti by malo dôjsť k prehodnoteniu týchto aglomerácií aj v súvislosti s prípravou ďalšieho programového obdobia. Preto sa p. Krakovská zdrží hlasovania o zrušení predmetných úloh.

Predseda sa k prejednávánemu bodu vyjadril, že v rámci tohto programového obdobia sa už aglomerácie nedajú riešiť, nakoľko kritériá boli nastavené. Do budúcnosti je možné rokovať a nastaviť aglomerácie inak.

P. Krakovská sa vyjadrila, že problém sa týka asi o 40-50 obcí. Podľa jej názoru pokiaľ sa parametre nenaplánovali tak, aby sa všetky obce mohli zapojiť, potom musí niekto prevziať zodpovednosť.

P. Kovács položil otázku, či nebudú aglomerácie zmenené v rámci aktualizácie Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií. P. Čerešňák, generálny riaditeľ sekcie vôd, upozornil na to, že aglomerácie nesúvisia s Plánom rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií je koncepčný dokument, ktorý uvádza, ktoré obce a akým spôsobom budú odkanalizované. Aglomerácie však predstavujú záväzok, ktorý SR podpísala pri vstupe do EÚ. Len tento záväzok bude posudzovaný zo strany EK, či SR splnila prístupovú podmienku.

Následne vystúpil p. Havlíček, ktorý sa stotožnil s pripomienkou p. Krakovskej, že zrušenie úloh nie je riešenie. MV sa zaoberal uvedenými úlohami preto, lebo dotknutí neboli spokojní s postupom MŽP SR. Zrušením uznesenia z 8. zasadnutia sa problém nevyrieši. Podľa jeho názoru, ak si MŽP SR nevedelo s problémom rady iným spôsobom, je problém v komunikácii medzi MŽP SR a dotknutými samosprávami. Preto považuje informáciu za nedostatočnú. Zároveň požiadal o zaslanie písomných podkladov k uvedeným bodom.

P. Húska spresnil, že MV nemôže prehodnotiť zoznam aglomerácií, ani nemôže úkolovať ministra životného prostredia alebo MŽP SR. MV nemá kompetenciu zaviazat' ministra životného prostredia. Prehodnotenie zoznamu aglomerácií musí byť riešené na inom fóre.

Predseda MV p. Havlíčkovi potvrdil, že písomná informácia bude poskytnutá. Opäť upozornil, že priestor na prehodnotenie zoznamu aglomerácií v rámci tohto programového obdobia nie je.